09.10.2026

Kansallisen puolustuksen yksikkö / Mikko Kuokka

Eduskunnan Puolustusvaliokunnalle

UTP 31 /2026 vp

Sotilaallisen liikkuvuuden kansallinen suunnitelma 2026–2027

Taustaa

Kansallinen puolustussuunnittelu ja Naton alueelliset suunnitelmat asettavat vaatimukset sotilaalliselle liikkuvuudelle. Puolustusvoimat antaa puolustusministeriölle aiheeseen liittyviä sotilaallisia neuvoja. EU:n sotilaallisen liikkuvuuden paketti 2025 ohjaa osaltaan sotilaallisen liikkuvuuden kehittämistä.

Eurooppa-neuvoston kesäkuun 2018 päätelmissä jäsenmaille annettiin tehtävä valmistella kansallinen sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelma. Ensimmäinen kansallinen toimintasuunnitelma sotilaallisen liikkuvuuden kehittämiseksi laadittiin vuonna 2019 ja sitä on päivitetty sen jälkeen säännöllisesti. Suunnitelmaa ei päivitetty vuonna 2025. Nyt käsiteltävä suunnitelma on laadittu kattamaan vuodet 2026–2027.

Jatkossa suunnitelma päivitetään kahden vuoden välein tai mikäli toimintaympäristössä, resursseissa, vaatimuksissa tai tavoitteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia. Seuraava suunnitelmapäivitys laaditaan vuodelle 2028, jolloin seuraava EU:n monivuotinen rahoituskehys alkaa (MFF, Multiannual Financial Framework).

Tavoitetila

Suunnitelma määrittää sotilaallisen liikkuvuuden tavoitetilan. Tavoitetilassa Suomi kykenee vastaanottamaan apua liittolaisilta sekä antamaan apua liittolaisille. Sotilaallinen liikkuvuus on osa pelotetta ja puolustusta. Sen kehittäminen mahdollistaa puolustuksen ja puolustusyhteistyön toimeenpanon.

Tavoitetilan saavuttaminen edellyttää EU:n ja kansallisten säädösten, infrastruktuurin, hallinnollisten menettelytapojen, tietojärjestelmien ja tilannekuvan kehittämistä.

Sotilaallisesta liikkuvuuden kehittäminen 2026-2027

Sotilaallista liikkuvuutta kehitetään 2026–2027 ainakin seuraavissa kokonaisuuksissa:

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

1. Kaksikäyttöistä infrastruktuuria kehitetään Liikenne 12-suunnitelmaa hyödyntäen. Suunnitelmaan on sisällytetty sotilaallisen liikkuvuuden hankkeita, joista tärkein on Rail Nordica. Hankkeiden rahoituksesta päätetään julkisen talouden suunnitelmien ja talousarvioiden yhteydessä.
2. Voimaantuleva EU:n sotilaallisen liikkuvuuden asetus toimeenpannaan kansallisesti.
3. Asetusehdotuksen mukaisen tietoturvallisen digitaalisen tietojärjestelmän käyttöön saamista edistetään.
4. Asetuksen edellyttämä sotilaallisen liikkuvuuden koordinaattoritoiminto perustetaan asetuksen vaatimassa aikataulussa.
5. EDA-yhteistyössä valmistellut Cross Border Movement Permission -lomakkeet hyödynnetään asetuksen toimeenpanossa ja pyritään yhdenmukaistamaan Naton ja EU:n lomakekanta.
6. Rajat ylittävää liikkuvuutta kehitetään hyödyntäen harjoitustoiminnasta saadut opit. Haasteet ratkaistaan lainsäädäntöä kehittämällä (EU-asetuksen toimeenpano) ja liittokunnan standardointia hyödyntämällä. Suuret sotaharjoitukset, esim Steadfast Defender 2027 ovat tärkeitä oppien saamiseksi.
7. Sotilaallisen liikkuvuuden edellyttämän erikoiskaluston, kuten esimerkiksi muuttuvatelisten junanvaunujen, lastausramppien ja varasiltakaluston käyttöön saamista edistetään.
8. EU:n ja Naton yhteisrahoitusmekanismeja hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti sotilaallisen liikkuvuuden hankkeiden edistämiseksi. Seuraavaan EU:n monivuotiseen rahoituskehykseen 2028–34 valmistaudutaan.
9. EU:ssa jatketaan aktiivista osallistumista sotilaallisen liikkuvuuden PRY–projektiin. Suomi pyrkii vaikuttamaan siten, että sotilaallista liikkuvuutta kehitetään EU:n puitteissa kunnianhimoisesti, tavoitteellisesti ja jäsenmaat sitoutetaan kehittämistyöhön. EU-Nato-koordinaation merkitystä korostetaan. EDA:n johtamiin sotilaallisen liikkuvuuden työryhmiin osallistutaan.
10. Pohjoisen Military Mobility Arean kehittämistä yhdessä muiden saman alueellisen johtoportaan maiden kanssa jatketaan sekä Natossa, että Nordefcon viitekehyksessä.
11. Suomen ja Yhdysvaltojen välisen puolustusyhteistyösopimuksen sotilaallista liikkuvuutta koskevien osien implementointia jatketaan.
12. Logistiikkajärjestelmää kehitetään tukemaan sotilaallisen liikkuvuuden edellyttämien polttoaineiden täydennysvarmuutta. Joukkojen ja sotilasmateriaalin kuljetuskyvyn lisäksi kehitetään multimodaalien kuljetusten edellyttämää materiaalin käsittelykykyä.
13. Osallistutaan sotilaallista liikkuvuutta tukeviin tutkimuksiin.

Sotilaallisen liikkuvuuden kansallista koordinaatiota toteuttaa sotilaallisen liikkuvuuden koordinaatioryhmä. Koordinaatioryhmää johtaa puolustusministeriö ja siinä ovat edustettuina valtioneuvoston kanslia, ulkoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja

elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, Huoltovarmuuskeskus, Puolustusvoimat, Rajavartiolaitos, Väylävirasto, Traficom, Tulli ja Poliisihallinto.

Kansalliset kannat

Sotilaallisen liikkuvuuden kansallisen suunnitelman toimeenpanon tukemiseksi esitetään kahta uutta kansallista kantaa:

1. Suomi pitää tärkeänä, että sotilaallisen liikkuvuuden asetusehdotuksessa esille nousevaa sotilaallisen liikkuvuuden digitaalista tietojärjestelmää edistetään

Digitaalinen tietojärjestelmä on tärkeä osa sotilaallisen liikkuvuuden käytännön toimeenpanoa. Asetus tulee edellyttämään kansallisen sotilaallisen liikkuvuuden koordinaattori -toiminnon perustamista ja tietojärjestelmä on tärkeä osa toiminnallisuutta. Maahantulo- ja tullauslomakkeiden siirtyminen tietoturvallisesti nopeuttaa maahantuloa.

2. Suomi tulee jatkossakin aktiivisesti edistämään sotilaallisen liikkuvuuden kehittämistyötä EU:ssa

Sotilaallisen liikkuvuuden operatiiviset vaatimukset tulevat liittokunnasta ja kansallisista suunnitelmista, mutta EU säätelee monia sotilaalliseen liikkuvuuteen vaikuttavia asiakokonaisuuksia. Yhteisrahoituksen mahdollisimman tehokas hyödyntäminen edellyttää tehokasta ja ennakoivaa osallistumista valmistelutyöhön. Sotilaallisen liikkuvuuden tekniset vaatimukset, joihin EU:n rahoitusohjelmiin esitettäviä hankkeita verrataan, määritellään EU:ssa. EU:n eri työryhmät ja tutkimukset edistävät rajat ylittävän liikenteen säädöksiin tai teknisiin yksityiskohtiin liittyviä ratkaisuja.

Seuraava suunnitelmapäivitys

Sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelma päivitetään seuraavan kerran kattamaan vuodet 2028–2029 ja siten sen painopiste tulee olemaan seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen käynnistyminen. Mikäli toimintaympäristössä tai vaatimuksissa tapahtuu merkittäviä muutoksia, suunnitelma voidaan päivittää myös nopeammin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi